

ธรรมเนียมสุขภาพอำเภอเมืองปาน
พ.ศ. 2558

โดย คณะกรรมการจัดทำธรรมเนียมสุขภาพอำเภอเมืองปาน
สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
คณะกรรมการเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดลำปาง

กิตติกรรมประกาศ

ธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน พ.ศ.
2558 เป็นกติกาหรือข้อตกลงร่วมกันของคน
อำเภอเมืองปาน เพื่อสร้างระบบสุขภาพแบบ
องค์รวม 4 มิติ ได้แก่ ทางกาย ทางใจ ทางปัญญา
และทางสังคม ภายใต้ปรัชญา แนวคิด “คนเมือง
ปาน อยู่ดี กินดี สุขภาพดี และมีความสุข ภายใต้
วิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมที่ดี ” ธรรมนูญสุขภาพฉบับนี้เกิดขึ้น
ได้จากความร่วมมือขององค์การภาคีหลากหลาย
ทั้งในและนอกพื้นที่อำเภอเมืองปาน กราบ
นมัสการขอขอบคุณ พระราชจินดานายก
เจ้าคณะจังหวัดลำปาง ที่คอยให้กำลังใจ
ทีมงานที่เป็นเสมือนลูกหลานและเข้าร่วม

ขับเคลื่อนมาอย่างต่อเนื่อง พระครูวิจารณ์วรการ
เจ้าคณะอำเภอเมืองปาน พร้อมทั้งเจ้าคณะตำบล
ทุกตำบล เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน

ขอบคุณ โครงการฟื้นฟูทรัพยากร
ธรรมชาติลุ่มน้ำแม่สอย โรงพยาบาลเมืองปาน
สาธารณสุขอำเภอเมืองปาน คุณนิภา วิทยานันต์
อสม.บ้านดอนแก้ว สภาองค์กรชุมชนตำบลทุก
ตำบล เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)
ทุกตำบล เครือข่ายผู้สูงอายุทุกตำบล กำนัน
ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านทุกตำบล
ดร.พิชญ์พล ประสาน ประธานสภา อบจ.ลำปาง
เทศบาลตำบลเมืองปาน องค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านขอ ตำบลทุ่งกว่าว ตำบลแจ้ซ้อน
และตำบลหัวเมือง นายอำเภอเมืองปานและ
หน่วยงานราชการทุกหน่วยงานในอำเภอ

เมืองปาน อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน โรงเรียนทุก
โรงในอำเภอเมืองปาน ที่เป็นทีมงานอย่างแข็งขัน
ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ขอบคุณ คณะกรรมการเครือข่ายสมัชชา
สุขภาพจังหวัดลำปาง ที่เป็นพี่เลี้ยงและช่วย
ประสานงานกับหน่วยงานราชการทุกระดับ
คณะกรรมการสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ สนับสนุน
งบประมาณและเป็นพี่เลี้ยง

ขอบคุณ คณะท่านสุวพันธ์ ตันยุวรรธนะ
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และท่าน
ธานินทร์ สุภาแสน ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง
ได้มาให้กำลังใจถึง 2 ครั้ง ในเวทีกำหนดกรอบยก
ร่างธรรมนูญและลงนามประกาศใช้ นายแพทย์
สาธารณสุขจังหวัดลำปาง และสำนักงาน
หลักประกันสุขภาพ ร่วมลงนามประกาศใช้

ความเป็นมา

ธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน เป็นกติกากฎหรือข้อตกลงร่วมกันของคนอำเภอเมืองปาน ในการสร้างระบบสุขภาพแบบองค์รวม 4 มิติ ได้แก่ ทางกาย ทางใจ ทางปัญญาและทางสังคม ก่อตัวต่อยอดจากการขับเคลื่อนงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการจัดทำป่าชุมชนและการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของป่ามาอย่างต่อเนื่อง นำโดยพระราชจินดานายก เจ้าคณะจังหวัดลำปางพร้อมด้วยคณะพระสงฆ์ในพื้นที่อำเภอเมืองปาน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนฝ่ายต่าง ๆ องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาครัฐราชการ องค์กรภาคธุรกิจเอกชน สถาบันการศึกษา จาก

พื้นที่ต้นแบบในการจัดทำกฎว่าด้วยป่าไม้และ
สัตว์น้ำของตำบลเมืองปาน การฟื้นฟูความ
หลากหลาย ในป่าชุมชน ตำบลบ้านขอ ตำบลหัว
เมือง รวมทั้งการมีกฎระเบียบป่าชุมชนเกือบ
หมู่บ้าน ได้นำเสนอหารือกันและมีฉันทามติจัดทำ
“ธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน” เมื่อวันที่ 6
ตุลาคม 2558 เพื่อเชื่อมโยงและต่อยอดงานของ
ทุกตำบลยกระดับรวบรวมเป็นเครือข่ายของคน
เมืองปาน

คำกล่าวรายงาน

“เวทีประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพอำเภอ
เมืองปาน”

วันที่ 19 กันยายน 2558 ณ ห้องประชุมโรงเรียน
เมืองปานวิทยา โดย นายศรีทน นีวันติ นายก
เทศมนตรีตำบลเมืองปาน คณะกรรมการจัดทำ
และขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน

นมัสการพระคุณเจ้า พระราชจินดานายก
เจ้าคณะจังหวัดลำปาง และพระสงฆ์ทุกรูป เรียน
ท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ เลขาธิการคณะ
กรรมการสุขภาพแห่งชาติ นายแพทย์
อำพล จินดาวัฒนะ นายแพทย์สาธารณสุข
จังหวัดลำปาง ผู้แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข
นายแพทย์ศิริชัย ภัทรานุธาพร รองเลขาธิการ
ปสช. นายแพทย์วีรวุฒิ พันธ์ครุฑ ประธาน

เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดลำปาง
ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิงสยมพร
ศิรินาวิน ท่านนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ท่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการเครือข่าย
สมัชชาสุขภาพจังหวัดลำปาง ท่านผู้มีเกียรติและ
พี่น้องภาคีเครือข่ายอำเภอเมืองปานทุกท่าน

กระผม นายศรีทน นีวันติ นายก
เทศมนตรีตำบลเมืองปาน คณะกรรมการจัดทำ
และขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน
ตัวแทนคนเมืองปาน ขอขอบคุณ ท่านรัฐมนตรี
ประจำสำนักนายก รัฐมนตรี นายสุวพันธุ์
ตันยวรรธนะ และคณะ ที่ให้ความกรุณาคน
เมืองปาน มาเป็นพยานในพิธีประกาศใช้ธรรมนูญ
สุขภาพอำเภอเมืองปานในวันนี้

การประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพ
อำเภอเมืองปานในวันนี้ สืบเนื่องจากอำเภอเมือง

ปานได้จัดประชุมสมัชชาอำเภอมืองปาน
ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วย
ภาครัฐ หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนราชการ ภาค
ท้องถิ่น ท้องที่ สภาองค์กรชุมชน ภาคประชาชน
ได้มีมติเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2557 ให้มีการจัดทำ
และขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพ ตาม พรบ.
สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในพื้นที่อำเภอมืองปาน
ให้เกิดเป็นรูปธรรมนั้น เพื่อกำหนด
กติกา ที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการด้าน
สุขภาพทั้งระบบสุขภาพะชุมชน และแก้ไข
ปัญหาต่าง ๆ ในอำเภอมืองปาน ได้มีมติ
ให้นำกระบวนการเครื่องมือธรรมนูญสุขภาพ
ขับเคลื่อนในพื้นที่และเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยการหา
ข้อสรุปถึงแนวทางในการพัฒนาข้อตกลงหรือ
กติกาของทุกหมู่บ้าน นำมาพัฒนาเป็นร่าง
ข้อเสนอธรรมนูญสุขภาพอำเภอมืองปาน และ

หาฉันทมติที่จะเป็นกติการะดับอำเภอ นำสู่
มาตรการรองรับ ขับเคลื่อนในพื้นที่ให้เกิดเป็น
รูปธรรม จับต้องได้ แก้ไขปัญหาได้จริง โดยอาศัย
ความเป็นเครือข่าย หนุนเสริม เผื่อระวังโดยสำนึก
ของคนเมืองปานที่จะนำสู่การดำเนินการชีวิต
ที่ผาสุกที่ยั่งยืน ตามแนวคิด ปรัชญาที่ว่า “คน
เมืองปาน อยู่ดี กินดี สุขภาพดี และมีความสุข
ภายใต้วิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมที่ดี”

คณะทำงานจัดทำและขับเคลื่อน
ธรรมนูญสุขภาพอำเภอ คณะอนุกรรมการจัดทำ
และขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพระดับตำบล มี
การดำเนินงานตามลำดับดังนี้

1. การรับฟังปัญหาและข้อเสนอต่อร่าง
ธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปานจากทุกหมู่บ้าน
56 หมู่บ้าน เพื่อจัดเตรียมกำหนดกรอบร่าง

ธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปานโดยคณะกรรมการจัดทำและขับเคลื่อนอำเภอและอนุกรรมการ ระดับตำบล ช่วงวันที่ 8 มกราคม ถึง 16 มกราคม 2558 มีผู้ลงทะเบียนจำนวน 3,444 คน ได้ปัญหาและข้อเสนอเพื่อบรรจุเข้ากรอบร่างธรรมนูญสุขภาพ

2. ประชุมคณะกรรมการจัดทำและขับเคลื่อนอำเภอและอนุกรรมการ ระดับตำบล รวบรวมข้อมูลปัญหาและข้อเสนอทุกหมู่บ้านเป็นภาพตำบลและอำเภอ วันที่ 19 มกราคม ถึง วันที่ 25 มกราคม 2558

3. ประชุมกำหนดกรอบการร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน ร่างที่ 1 วันที่ 28 มกราคม 2558 มีภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เข้าร่วมพิจารณา โดยมีท่านรัฐมนตรีสำนัก

นายกรัฐมนตรี มาเป็นประธานพิธี ที่ประชุมมีการ
แสดงความคิดเห็นและปรับแก้ไขเป็นร่างที่ 1

4. คณะทำงานจัดทำและขับเคลื่อน
ธรรมนูญสุขภาพอำเภอและอนุกรรมการจัดทำ
และขับเคลื่อนธรรมนูญระดับตำบล ทุกตำบล
จำนวน 56 คน ศึกษาดูงานการจัดทำและ
ขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพอำเภอสูงเม่น และ
การจัดการขยะ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ วันที่ 19
มีนาคม 2558 ได้แนวทางการปรับปรุงและ
ขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพอำเภอ

5. นำร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมือง
ปานร่างที่ 1 เปิดเวทีรับฟังข้อเสนอและลงมติรับ
ร่างจากคณะอนุกรรมการจัดทำและขับเคลื่อน
ธรรมนูญสุขภาพระดับตำบล 5 ตำบล ปรับปรุง
ตามข้อเสนอเป็นร่างที่ 2 ช่วงเดือน เมษายน ถึง
พฤษภาคม 2558

6. นำร่างที่ 2 เปิดเวทีรับฟังข้อเสนอ และลงมติรับร่างจาก 56 หมู่บ้านและนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาใน 6 โรงเรียน โดยอนุกรรมการ จัดทำและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพระดับตำบล ทุกตำบล และสถานักเรียนแต่ละโรงเรียน ปรับปรุงเป็นร่างที่ 3 ช่วงเดือน มิถุนายน ถึง กรกฎาคม 2558

7. ประชุมพิจารณาร่างธรรมนูญ สุขภาพอำเภอเมืองปานร่างที่ 3 และพิจารณา การขับเคลื่อนระบบสุขภาพอำเภอเมืองปาน ใน วันที่ 6 สิงหาคม 2558 ณ โรงเรียนเมืองปาน โดยมีตัวแทนนายอำเภอเมืองปานเป็นประธาน การพิจารณา ผู้เข้าประชุมประกอบด้วย คณะกรรมการจัดทำและขับเคลื่อนสุขภาพ อำเภอ และอนุกรรมการตำบล และทีมวิชาการ จากเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดลำปาง

พิจารณาและปรับปรุงเป็นร่างธรรมนูญสุขภาพ
อำเภอเมืองปานร่างที่ 4

8. นำร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมือง
ปานร่างที่ 4 ประชาสัมพันธ์และรับข้อเสนอ
เพิ่มเติมต่อร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน
ร่างที่ 4 ส่งให้ทุกส่วนราชการ อุทยานแห่งชาติ
แจ้ซ้อน สถานีตำรวจภูธรทั้ง 2 แห่ง กำนัน
ทุกตำบล ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน เพื่อชี้แจงและ
รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากประชาชนก่อน
ประกาศใช้ ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2558 ถึง
วันที่ 31 สิงหาคม 2558 ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มี
ความคิดเห็นเพิ่มเติมและแก้ไข

9. ประชุมเตรียมการประกาศใช้
ธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน ในวันที่ 31
สิงหาคม 2558 รวบรวมความคิดเห็นเพิ่มเติม
และกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อธรรมนูญ

สุขภาพอำเภอรายชื่อ เพื่อเตรียมการลงนาม
บันทึกข้อตกลง ผู้เข้าประชุมมีหัวหน้าส่วน
ราชการ ตัวแทนส่วนราชการต่างๆ กำนัน องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พระสงฆ์ และคณะจัดทำ
และขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพอำเภอและตำบล
โดยมีตัวแทนท่านนายอำเภอเมืองปาน เป็น
ประธานการประชุม

10. ประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำ
และขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพระดับตำบลทุก
ตำบล ระหว่างวันที่ 7 กันยายน 2558 ถึง 9
กันยายน 2558 เพื่อเตรียมการประกาศใช้
ธรรมนูญ

จากการได้มีการเปิดเวทีรับฟังความ
คิดเห็นและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในพื้นที่อำเภอเมืองปานครอบคลุมทุก
ภาคส่วน ทุกระดับ เป็นธรรมนูญสุขภาพอำเภอ

ในวันนี้ จึงได้มีธรรมเนียมบุญสุภาพอำเภอเมืองปาน
พร้อมที่จะประกาศใช้ในวันนี้ ขอเชิญได้รับฟัง
ธรรมเนียมบุญสุภาพอำเภอเมืองปานต่อไป

ธรรมเนียมบุญสุภาพอำเภอเมืองปาน

พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๑ ธรรมเนียมนี้เรียกว่า “ธรรมเนียมบุญสุภาพ
อำเภอเมืองปาน พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ธรรมเนียมนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙
กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

นิยามศัพท์

สุภาพ หมายความว่า ภาวะของมนุษย์
ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย ทางจิตใจอารมณ์

ทางปัญญา และทางสังคมเชื่อมโยงกัน
เป็นองค์รวมอย่างสมดุล

ปัญญา หมายความว่า ความรอบรู้
ความเข้าใจที่เท่าทันสถานการณ์โดยรวม
สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่าง ความดี
ความชั่ว ออกจากกัน อย่างมีเหตุผลและบน
พื้นฐานจิตใจที่ดีงาม สามารถแก้ไขปัญหาได้ รอบ
รู้ถึงสิ่งที่ควรรู้ถึงสิ่งที่มีประโยชน์และไม่มี
ประโยชน์

สังคม หมายถึง สังคมที่มีความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สิน ไร้อบายมุข ปลอดภัย
จากภัยเสี่ยง เกื้อกูล แบ่งปัน และมีความอบอุ่น
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความอุดม
สมบูรณ์ของทรัพยากร ดิน น้ำ พืช ป่าไม้ อากาศ
ความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งที่มีมนุษย์
สร้างขึ้น

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม หมายความว่า การป้องกัน การดูแล
การอนุรักษ์ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การเฝ้า
ระวัง ติดตามและการใช้ประโยชน์ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง สิ่งที่ตั้งาม
สิ่งที่มีคุณค่า ที่คนเมืองปานปฏิบัติกันสืบมา

วิถีวัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของคน
เมืองปาน

พอเพียง หมายความว่า การมีชีวิตดำรง
อยู่อย่างมีเหตุผล มีความพอประมาณ มีภูมิ
คุ้มกันชีวิต มีความรู้และมีคุณธรรม

หน่วยงาน หมายถึง หน่วยงานราชการ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ภาค
ประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนา
เอกชน

ทุกแห่งที่ตั้งอยู่และมาปฏิบัติงานในเขตพื้นที่
อำเภอเมืองปาน

คนเมืองปาน หมายถึง ประชาชนที่มี
ภูมิลำเนาหรืออาศัยหรือทำงานในอำเภอเมือง
ปาน

อยู่ดี หมายความว่า มีที่อยู่อาศัยที่ถูก
สุขลักษณะมั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย ที่ทำให้สุข
กาย สุขใจ

กินดี หมายความว่า มีอาหารบริโภคที่มี
ประโยชน์ มีความปลอดภัย เพียงพอกับความ
ต้องการ

มีความสุข หมายความว่า ดำรงชีวิตอย่าง
สุขสบาย ไม่ลำบาก

ธนาการชยะ หมายถึง การสร้างระเบียบ
การจัดการชยะในรูปแบบของธนาการ มีระบบ

ฝากถอน รับฝากขยะที่สามารถนำกลับไปใช้ใหม่
โดยจ่ายเป็นเงิน สมาชิกจะมีสมุดคู่ฝาก

หมวด ๑

ปรัชญา แนวคิดธรรมนุญสุภาพอำเภอ เมืองปาน

“ คนเมืองปาน อยู่ดี กินดี สุขภาพดี และมี
ความสุข ภายใต้วิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี ”

หมวด ๒

ปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ : ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

อำเภอเมืองปาน ตั้งอยู่ในภูมิภาคที่เป็น
เทือกเขาสลับซับซ้อน ประกอบด้วย ป่าเต็งรัง
ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบเขา และป่าสนเขา ที่อุดม
สมบูรณ์ จึงมีพรรณไม้และสัตว์ป่าอาศัยอยู่ อีกทั้ง
เป็นป่าต้นน้ำของลำห้วยสาขาแม่น้ำวัง ประชาชน
ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีวิถีชีวิต ระบบ
สุขภาพและวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่พึงพิงธรรมชาติ
เห็นสมควรที่คนเมืองปานและหน่วยงานภาคส่วน
ต่างๆ ร่วมกันดำเนินการดังนี้

มาตรการ

ข้อ ๓ คนเมืองปาน มีหน้าที่ มีจิตสำนึก และ
ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ จัดการทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังนี้

(๑) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ด้วยการส่งเสริม การอนุรักษ์
การฟื้นฟู การเฝ้าระวังระบบนิเวศ การป้องกันไฟ
ป่า หมอกควัน และมลพิษทางอากาศ

(๒) กำหนดแนวเขตป่าและที่ดินทำกิน
อย่างเหมาะสม

(๓) สนับสนุน ร่วมขับเคลื่อน ผลักดัน
การออกกฎหมาย ที่สนับสนุนสิทธิชุมชน ในการ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๔) จัดทำและรับรองสิทธิ ในที่ดินทำกิน
ที่อยู่อาศัย อย่างเหมาะสม

(๕) พัฒนา แหล่งกักเก็บน้ำและระบบ
ประปา ที่มีคุณภาพเพื่อการอุปโภค บริโภค และ
ด้านอื่น ๆ ที่ชุมชน/หมู่บ้าน ได้ประโยชน์สูงสุด

(๖) มีมาตรการลดและเลิก การใช้สารเคมี
ที่เป็นพิษในการดำรงชีวิต เช่น การใช้สารเคมี
ให้น้อยลงหรือใช้เท่าที่จำเป็น

(๗) ควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อม กลิ่น ขยะมูล
ฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย เสียง ฝุ่นละออง ควัน
ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

(๘) จัดตั้งกองทุนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนให้มีอาสาสมัครชุมชน/
หมู่บ้าน ในการป้องกัน ดูแล ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๔ คนเมืองปานมีหน้าที่ และร่วมกับ
หน่วยงานต่าง ๆ จัดการขยะมูลฝอย ดังนี้

(๑) มีมาตรการลดปริมาณขยะและคัดแยก
ขยะ รณรงค์การใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมและจัดตั้งธนาคารขยะ

(๒) มีระบบการจัดการขยะที่ได้มาตรฐาน
ด้วยวิธีการที่เหมาะสม ไม่กระทบต่อสุขภาพและ
สิ่งแวดล้อม

หมวด ๓

การบริการสาธารณสุขและการควบคุมคุณภาพ

อำเภอเมืองปานมีปัญหาสุขภาพ โดยมี
สาเหตุการตายที่สำคัญ คือ โรคมะเร็งทุกชนิด
โรคหลอดเลือดหัวใจ อุบัติเหตุจราจร การฆ่าตัว
ตาย การเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ
มีแนวโน้มสูงขึ้น มีระบบดูแลสุขภาพโดยสถาน

บริการ ประกอบด้วย โรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล ๘ แห่ง และโรงพยาบาลเมืองปาน
มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมอ
พื้นบ้านสาขาต่าง ๆ การดูแลสุขภาพด้วยแพทย์
ทางเลือก การจัดบริการด้านสุขภาพดังกล่าว
ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ร่วมกัน
พัฒนาระบบสุขภาพในอำเภอเมืองปาน เพื่อ
ตอบสนองความต้องการสุขภาพ การเข้าถึง
บริการ และให้มีการดูแลสุขภาพที่ดี เห็นสมควร
ที่คนเมืองปานและหน่วยงานทุกภาคส่วน
ดำเนินการ ดังนี้

มาตรการ

ข้อ ๕ คนเมืองปานได้รับการบริการ จากสถาน
บริการสาธารณสุขและบุคลากรสาธารณสุขที่มี
คุณภาพและมาตรฐาน

ข้อ ๖ คนเมืองปานและสถานบริการสาธารณสุข
ร่วมจัดให้มีแพทย์บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

ข้อ ๗ จัดให้มีเครือข่ายการแพทย์ฉุกเฉิน และ
ระบบส่งต่อ ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ข้อ ๘ ฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและ
โรคไม่ติดต่อ

ข้อ ๙ ส่งเสริมการดูแลสุขภาพแบบพึ่งตนเองด้วย
ภูมิปัญญา

ข้อ ๑๐ จัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครชุมชน/
หมู่บ้าน

ในการดูแลเด็ก เยาวชน คนพิการคนชรา
ผู้ด้อยโอกาส พระสงฆ์ ผู้เกี่ยวข้องยาเสพติด และ
ประชาชนทุกคน ให้สามารถเข้าถึงบริการด้าน
สุขภาพ

ข้อ ๑๑ ส่งเสริมให้คนเมืองปาน ดูแลสุขภาพ
ตนเองให้แข็งแรงและสมบูรณ์ ทั้งด้าน ร่างกาย
จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ด้วยหลัก
๔ อ. คือ อาหาร อารมณ์ ออกกำลังกาย อนามัย
สิ่งแวดล้อม และ ๒ ส. คือ ไม่ดื่มสุราและไม่สูบ
บุหรี่

หมวด ๔

คุณภาพชีวิตคนเมืองปาน

อำเภอเมืองปานมีปัญหาด้านคุณภาพ
ชีวิตของทุกกลุ่มวัย พบว่ามีปัญหาด้านการ
ส่งเสริมพัฒนาการ โภชนาการ การออกกำลังกาย
การเลี้ยงดูที่ถูกต้อง การเข้าถึงสื่อโทรศัพท์
อินเทอร์เน็ต ขาดพื้นที่สำหรับเด็ก ในการจัด
กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและจิตใจ

ครอบครัวขาดความอบอุ่น โอกาสในการได้รับความรู้ทักษะการประกอบอาชีพที่ตรงกับความต้องการการนำเอาภูมิปัญญามาใช้ในชีวิตประจำวัน ปัญหาน้ำท่วม ดินถล่ม พายุ บางพื้นที่โดยหน่วยงานต่างๆ มีการพัฒนาคุณภาพชีวิต แต่ยังคงขาดการบูรณาการร่วมกัน ทำให้การดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เป็นกิจกรรมช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา เพื่อให้คนเมืองปานมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตั้งแต่เกิดถึงตาย เห็นสมควรที่คนเมืองปานและหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกันดำเนินการดังนี้

มาตรการ

ข้อ ๑๒ ส่งเสริมพัฒนาสุขภาพตามกลุ่มวัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

ข้อ ๑๓ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการดูแลบุตร
หลานให้มีคุณภาพ โดยใช้หลัก บวร . (บ้าน วัด
โรงเรียน)

ข้อ ๑๔ กำหนดมาตรการในการป้องกัน ควบคุม
ช่วยเหลือ เยียวยา ปัญหาด้านคุณภาพชีวิตใน
ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานที่สาธารณะ

ข้อ ๑๕ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน/หมู่บ้าน
ห้องสมุด ทุกหมู่บ้าน ที่ใช้ประโยชน์ได้จริงและมี
มาตรการควบคุมการเข้าถึงสื่อ

ข้อ ๑๖ ส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรม
ครอบครัว และชุมชน/หมู่บ้านเข้มแข็ง
อย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน

ข้อ ๑๗ ส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการศึกษา
ศาสนา วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อ ๑๘ ส่งเสริมอาชีพ และสนับสนุนการเข้าถึง สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ รวมถึงการมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น ของผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

ข้อ ๑๙ ส่งเสริมและสนับสนุน การนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาใช้ชีวิตประจำวัน

ข้อ ๒๐ มีมาตรการในการให้ความรู้ ถึงอันตราย พิษภัยสินค้าและบริการ และร่วมขับเคลื่อนให้ เกิดความปลอดภัยและมีคุณภาพ จัดให้มีองค์กร ตรวจสอบสินค้าและบริการ

ข้อ ๒๑ ดำเนินการป้องกันโรค อุบัติเหตุและภัย พิบัติทุกชนิด โดยให้มีระบบการเฝ้าระวังความ ปลอดภัย การซ้อมแผนป้องกันโรคและภัยพิบัติ

หมวด ๕

การป้องกัน และเยียวยาแก้ไขสุขภาพ : สิ่งเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ

จากการรับข้อมูลและข้อเสนอ การจัดทำ
ร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน พบว่า
ประชาชน ยังมีปัญหาหนี้สิน ที่เกิดจากการใช้
จ่ายฟุ่มเฟือย การติดสุรา การติดบุหรี่ ปัญหาหลัก
เล็กขโมยน้อย การพนัน ปัญหายาเสพติด
ในกลุ่มเยาวชน เยาวชนติดเกมจากสถาน
ประกอบการร้านเกมและจากคอมพิวเตอร์
โทรศัพท์มือถือส่วนตัว ปัญหาเด็กท้องในวัยเรียน
สาเหตุเกิดจากการพฤติกรรมส่วนบุคคล และ
มีกิจกรรมทางสังคมที่เกี่ยวข้องอบายมุขในบาง
พื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหา จึงจำเป็นต้องมี
ความร่วมมือ จึงสมควรให้คนเมืองปานและ

หน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกันดำเนินการ
ดังนี้

มาตรการ

ข้อ ๒๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการลด ละ เลิก
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ และอบายมุขต่าง ๆ
ในชีวิตประจำวันและงานพิธีต่าง ๆ เช่น งานศพ
งานบุญประเพณี ดังนี้

(๑) กำหนดมาตรการทางสังคมเพื่อควบคุม
การจำหน่ายสุราและบุหรี่

(๒) กำหนดข้อบังคับ ให้มีการสอดส่องดูแล
และควบคุมอบายมุขในโรงเรียน ในชุมชน/
หมู่บ้าน และแหล่งมั่วสุมอื่นๆ

(๓) กำหนดพื้นที่สาธารณะ เป็นพื้นที่ปลอด
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ และอบายมุข

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีช่องทางการ
แจ้งการกระทำความผิด

(๕) ส่งเสริมให้ความรู้ถึงพิษภัยเหล้า บุหรี่
และยาเสพติดทุกชนิด เช่น การเดินรณรงค์
ฝึกอบรม ศึกษาดูงานและช่วยดูแลผู้ป่วย เป็นต้น
ข้อ ๒๓ ส่งเสริมและยกย่องบุคคล/ชุมชน/
หมู่บ้าน ที่ ลด ละ เลิก อบายมุขให้เป็นต้นแบบ
ข้อ ๒๔ การฟื้นฟู การป้องกัน และปราบปราม
ยาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
ข้อ ๒๕ ส่งเสริมสนับสนุนเด็ก เยาวชนและคน
ทั่วไป เข้าวัด เข้าโบสถ์ ฝึกสมาธิ ฟังธรรม
สวดมนต์ตามหลักศาสนา โดยยึดหลักธรรม
ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน
ข้อ ๒๖ ควบคุมการเล่นเกมส์ โดยการควบคุม
สถานประกอบการประเภทร้านเกมส์ ให้
ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และ

ผู้ปกครอง ควบคุม ดูแล อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะ
เวลาเปิด ปิด และลักษณะการเข้าใช้บริการ
ข้อ ๒๗ ควบคุมการมั่วสุมในสถานที่ต่าง ๆ ของ
ชุมชน ในเวลากลางวันและกลางคืน

หมวด ๖

การอนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ด้านสุขภาพ

อำเภอเมืองปานมีวัฒนธรรม ภูมิปัญญา
สืบทอดกันมา ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม
การดูแลสุขภาพ การสร้างความสามัคคี เอื้อเพื่อ
ช่วยเหลือ แบ่งปัน จากการเปลี่ยนแปลง

ของสังคมที่มุ่งเน้นในเรื่องความเจริญด้านวัตถุ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ทำให้ขาดการถ่ายทอด คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ในท้องถิ่น ทำให้มีพฤติกรรมเสี่ยงและมีปัญหา สุขภาพ เช่น การบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้อง ปัญหาสุขภาพจิต การฆ่าตัวตาย เด็กท้องในวัย เรียน เป็นต้น เห็นสมควรให้คนเมืองปานและ หน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

มาตรการ

ข้อ ๒๘ ส่งเสริมสุขภาพจิตใจ ให้ผู้ปกครอง ผู้นำ ชุมชน และครอบครัว เป็นต้นแบบทางด้าน ศาสนา จริยธรรมและวัฒนธรรม

ข้อ ๒๙ ส่งเสริม สนับสนุน และอนุรักษ์

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกี่ยวกับสุขภาพและวิถีชีวิตคน
เมืองปานและปราชญ์ชาวบ้าน เป็นหลักสูตร
ท้องถิ่น เช่น หมอพื้นบ้าน แพทย์ทางเลือก พืช
สมุนไพร อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น ขยายผลเพื่อ
แสดงเอกลักษณ์และสร้างสินค้าชุมชน สามารถ
ทำให้คนในชุมชนมีรายได้และกลุ่มผู้ว่างงาน
มีงานทำ

ข้อ ๓๐ ส่งเสริม สนับสนุน การปฏิบัติศาสนกิจ
ศาสนา อนุรักษ์ สืบสาน วัฒนธรรมและประเพณี
ท้องถิ่น ระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ
มีการเผยแพร่ แลกเปลี่ยน ภายในหมู่บ้าน ตำบล
และอำเภอ

หมวด ๗

ระบบการจัดการเกษตรและสารเคมีที่มีพิษต่อ สุขภาพ

คนเมืองปานส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ปลูกพืชเศรษฐกิจตามสภาพพื้นที่ตั้งของตำบลต่าง ๆ แต่ยังมีบางพื้นที่ขาดระบบชลประทาน มีแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอ ทำให้คนเมืองปานไปทำงานต่างถิ่นจำนวนมาก และขาดระบบการควบคุมการใช้และการจำหน่ายสารเคมีที่มีพิษ ส่งผลให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ เห็นสมควรที่คนเมืองปาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ มีบทบาทและหน้าที่ดำเนินการดังนี้

มาตรการ

ข้อ ๓๑ จัดให้มีและพัฒนา แหล่งน้ำ ระบบ
ชลประทาน ที่เหมาะสมและเพียงพอ

ข้อ ๓๒ ส่งเสริมและสนับสนุน การรวมกลุ่ม
ของเกษตรกร เช่น การจัดการตลาด การจัดตั้ง
สหกรณ์

ข้อ ๓๓ ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ปลูกพืช
ปลอดสารเคมี และการทำให้ราคาผลผลิตมีความ
เหมาะสมกับต้นทุน การผลิตปฏิบัติตามหลักทฤษฎี
ใหม่และมีการแปรรูปผลผลิต มีการรับรองความ
ปลอดภัย โดยใช้มาตรฐานอาหารปลอดภัยโดย
ชุมชน วิถีภูมิปัญญา

ข้อ ๓๔ ส่งเสริม ให้ความรู้ อบรม และกำหนด
มาตรการควบคุมการใช้สารเคมีที่มีพิษและจัดให้
มีการตรวจสอบสารเคมีในร่างกายของประชาชน
ที่สัมผัสสารเคมี อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

หมวด ๘

ความมั่นคงทางอาหารและสุขภาพ

อำเภอเมืองปานมีแหล่งอาหารตามธรรมชาติ และการปลูกพืชอาหารในครัวเรือน มีรายการอาหารพื้นบ้านที่มีการสืบทอดกันมา แต่มีแนวโน้มลดลง ไม่เพียงพอต่อความต้องการ มีการจัดทำรายการอาหารมาจากที่อื่น ทำให้ได้รับปริมาณคุณค่าของอาหารไม่เหมาะสม ส่งผลให้มีปัญหาสุขภาพ เห็นสมควรให้คนเมืองปาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงาน

ภาคส่วนต่าง ๆ มีบทบาทและหน้าที่ดำเนินการ
ดังนี้

มาตรการ

ข้อ ๓๕ ส่งเสริมและสนับสนุนความอุดมสมบูรณ์
และความมั่นคงทางอาหาร ในระดับครัวเรือน
ชุมชน/หมู่บ้านและโรงเรียน

ข้อ ๓๖ กำหนดเขตพื้นที่ความมั่นคงทางอาหาร
ที่เพียงพอและปลอดภัยในชีวิตประจำวัน
ของชุมชน/หมู่บ้านตำบล และอำเภอ โดยจัดทำ
ผังระดับชุมชน ตำบลหรืออำเภอ

ข้อ ๓๗ ส่งเสริม อนุรักษ์ และสืบทอด การทำ
อาหารพื้นบ้านและแหล่งอาหารตามธรรมชาติ

หมวด ๙ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

อำเภอเมืองปานมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่กระจายกันอยู่ตามตำบลต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอเมืองปาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจที่จะเข้ามาท่องเที่ยวสัมผัสธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้อต่อระบบ

สุขภาพ เศรษฐกิจและสังคม เห็นสมควรที่คน
เมืองปานและหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกัน
ดำเนินการดังนี้

ข้อ ๓๘ พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และ
สถานที่สาธารณะ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ทาง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่สอดคล้อง
กับวัฒนธรรมอันดีงามและภูมิปัญญาของชุมชน/
หมู่บ้าน

ข้อ ๓๙ กำหนดมาตรการด้านการท่องเที่ยว
ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ความเชื่อของชุมชน

ข้อ ๔๐ จัดให้มีระบบป้องกันไม่ให้ขยะเพิ่มขึ้น
จากนักท่องเที่ยว และชุมชนอย่างเคร่งครัด เช่น
การจำกัดปริมาณ จัดให้มีถังขยะรองรับอย่าง
ทั่วถึง และใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม

ข้อ ๔๑ ส่งเสริม สนับสนุน และยกระดับ
ผลิตภัณฑ์ชุมชน/หมู่บ้าน การจัดแหล่งจำหน่าย
สินค้าท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๔๒ ส่งเสริมให้มีหมู่บ้านเพื่อการท่องเที่ยว
เช่น บริการบ้านพักโฮมสเตย์ ที่สอดคล้องกับ
วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ ของชุมชน/
หมู่บ้าน อย่างน้อยตำบลละ 1 หมู่บ้าน

ข้อ ๔๓ อบรมอาสาสมัครแม่คหะศก ในชุมชน
โรงเรียน แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งจัดให้มี
ยานพาหนะที่มีคุณภาพไว้บริการนักท่องเที่ยว

ข้อ ๔๔ มีมาตรการ การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และไม่ให้มีการจำหน่ายสารเสพติดแก่นักท่องเที่ยว

ข้อ ๔๕ มีการประชาสัมพันธ์ เช่น ป้ายแสดงแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ผ่านสื่อ

ประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดตั้งศูนย์
ประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว

หมวด ๑๐ บทเฉพาะกาล

ธรรมนูญสุขภาพคนเมืองปานฉบับนี้
จัดทำขึ้นให้มีผลบังคับใช้เฉพาะในพื้นที่ ๕ ตำบล
๕๖ หมู่บ้าน ในอำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง
การแก้ไขปรับปรุงต้องผ่านการประกาศใช้ ๑ ปี
และต้องผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็น
จากประชาชนครบทุกตำบล จึงเสนอต่อ
คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพอำเภอ
เมืองปาน เพื่อพิจารณาลงมติ และปิดประกาศ

ในชุมชนอย่างน้อย ๓๐ วัน ก่อนดำเนินการลง
ประชามติ และถ้าได้รับความเห็นชอบจึงประกาศ
และมีผลบังคับใช้ได้

กรณีการเสนอแก้ไข ปรับปรุงธรรมนูญนี้
ผู้ที่สามารถเสนอได้ มีดังนี้ คือ คณะกรรมการ
จัดทำและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระดัต
อำเภอ คณะอนุ กรรมการจัดทำและขับเคลื่อน
ธรรมนูญสุขภาพพระดัตตำบล หน่วยงาน คน
เมืองปาน โดยการเสนอต่อคณะอนุกรรมการฯ
ตำบล เพื่อแจ้งต่อคณะกรรมการฯ อำเภอ
ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุก
ตำบล และดำเนินการลงประชามติ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘ ณ
โรงเรียนเมืองปานวิทยา อำเภอเมืองปาน จังหวัด
ลำปาง

ลงชื่อ

(นายพิษณุพล ประสาน)

คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพ

อำเภอเมืองปาน

ลงชื่อ

(พระครูวิจารณ์วรการ)

เจ้าคณะอำเภอเมืองปาน

ลงชื่อ

(นายศรീทนต์ นีวันติ)

นายกเทศมนตรีตำบลเมืองปาน

ลงชื่อ

(นายถนอม สุจริต)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน

ลงชื่อ

(นายนवल จงงาม)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกว่า

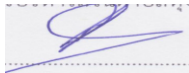

ลงชื่อ

(นายอจ ชนันท์ตรีศักดิ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขอ

ลงชื่อ

(นายแสงเมือง คงสามารถ)

กำนันตำบลทุ่งกว่าว

ลงชื่อ

(นายทรงชัย ไม้รัง)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง

ลงชื่อ

(นายนิพนธ์ เสียงดี)

กำนันตำบลหัวเมือง

ลงชื่อ

(นายสอง ต๊ะเวที)
กำนันตำบลแจ้ซ้อน

ลงชื่อ

(นายพงศกร ต้อนรัมย์)
กำนันตำบลเมืองปาน

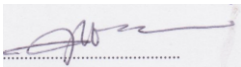
ลงชื่อ

(นายจ๋านง จ๋ารัสศรี)
กำนันตำบลบ้านขอ

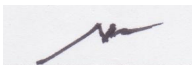
พยานการประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพ
อำเภอเมืองปาน

ลงชื่อ

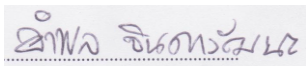
(นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ)
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ลงชื่อ

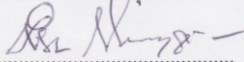
(นายธานินทร์ สุภาแสน)
ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

ลงชื่อ

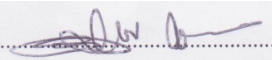
(นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ)
เลขาธิการ คณะกรรมการสุขภาพ
แห่งชาติ

ลงชื่อ

รคณະกรรรมการสุขภาพแห่งชาติ

(นายแพทย์ศิริชัย ภัทรานุชาพร)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำปาง

ลงชื่อ

(นายแพทย์วีรวัฒน์ พันธุ์ครุฑ)
รองเลขาธิการ สำนักงานหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติ

ลงชื่อ

(นางปิติพร จันทรทัต ณ อยู่ธยา)
รองเลขาธิการ คณะกรรมการ
สุขภาพแห่งชาติ

ลงชื่อ

นงนพณ วิริยภักดิ์

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ

แพทย์หญิงสยมพร ศิริनावิน)

ประธานคณะกรรมการเครือข่ายสมัชชา

สุขภาพจังหวัดลำปาง

โครงสร้างการดำเนินงาน

คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน

คณะทำงานเลขานุการการจัดทำธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน

คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน

1. คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน ตามคำสั่ง อำเภอเมืองปาน ที่ 259/2557 ลงนามโดยนายอำเภอเมืองปาน วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 มีรายชื่อ ดังนี้

- 1) พระราชจินดานายก เจ้าคณะจังหวัดลำปาง ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
- 2) เจ้าคณะอำเภอเมืองปาน ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
- 3) นายพิชญพล ประสาน ประธานสภา ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง
- 4) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

แพทย์หญิงสยมพร ศิรินาวิน

5) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำปาง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
6) นายอำเภอเมืองปาน	ประธานคณะกรรมการ
7) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเมืองปาน	รองประธานคณะกรรมการ
8) สาธารณสุขอำเภอเมืองปาน	รองประธานคณะกรรมการ
9) ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองปาน	กรรมการ
10) สารวัตรหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรแจ้ซ้อน	กรรมการ
11) หัวหน้าส่วนราชการในอำเภอเมืองปาน	กรรมการ
12) ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาพื้นที่รอยต่อ อำเภอเมืองปานและอำเภอแจ้ห่ม	กรรมการ

13) กำนันทุกตำบล	กรรมการ
14) นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเมืองปาน	กรรมการ
15) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง	กรรมการ
16) ประธานพัฒนาสตรีอำเภอเมืองปาน	กรรมการ
17) ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองปานวิทยา	กรรมการ
18) ผู้อำนวยการโรงเรียนแจ้ซ้อนวิทยา	กรรมการ
19) หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน	กรรมการ
20) ประธานผู้สูงอายุตำบลทุกตำบล	กรรมการ
21) ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอเมืองปาน	กรรมการ
22) ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข	กรรมการ

อำเภอเมืองปาน

- 23) ประธานอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรรมการ
(อปพร.)อำเภอเมืองปาน
- 24) ประธานกลุ่มราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า กรรมการ
- 25) ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบล ทุกตำบล กรรมการ

บทบาท หน้าที่ ดังนี้

- 1) อำนวยการ กำหนดนโยบาย วางแผน ติดตาม สนับสนุน กำกับและตัดสินใจ
ต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำธรรมนูญสุขภาพและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพ

2) กำหนดประเด็นปัญหาที่จะนำไปแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วมของอำเภอเมืองปาน

3) แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการต่าง ๆ ในการจัดทำธรรมนูญสุขภาพและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพ

2. คณะทำงานเลขานุการการจัดทำธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน ตามคำสั่ง อำเภอเมืองปาน ที่ 259/2557 ลงนามโดยนายอำเภอเมืองปาน วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ทั้งหมด 13 คน ตามรายชื่อ ดังนี้

1) นายประสิทธิ์ อิมปัญญา นักวิชาการ หัวหน้าคณะทำงาน

- สาธารณสุข สาธารณสุขอำเภอเมืองปาน
- 2) นางสาวสมร สังฆะสร โครงการฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติลุ่มน้ำแม่สอย รองหัวหน้าคณะทำงาน
- 3) นางนิภา วิทยานันต์ อาสาสมัครสาธารณสุข
หมู่บ้าน คณะทำงาน
- 4) นายคำสุข พอใจ ประธานผู้สูงอายุตำบล
เมืองปาน คณะทำงาน
- 5) นายธนกฤต ของเต็ม รองปลัดองค์การ
บริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน คณะทำงาน
- 6) นายศรีมูล ธุระวัฒน์ไพบูลย์ ประธาน
ผู้สูงอายุตำบลทุ่งกว่าว คณะทำงาน

7) นายจำนงค์ จำรัสศรี กำนันตำบลบ้านขอ	คณะกรรมการ
8) นายนิพนธ์ เสียงดี กำนันตำบลหัวเมือง	คณะกรรมการ
9) เจ้าอธิการบุญยิ่งสุจิตโต เจ้าคณะตำบลหัวเมือง	คณะกรรมการ
10) นายฐาปนพงศ์ จำชาติ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง	คณะกรรมการ
11) นายนิติศ อนุ รองนายกเทศมนตรีตำบลเมืองปาน	คณะกรรมการ
12) นายชัยวิทย์ ชื่อจริง นักวิชาการสาธารณสุข สาธารณสุขอำเภอเมืองปาน	คณะกรรมการ
13) นางขวัญทอง มาเมือง หัวหน้ากลุ่มงาน	คณะกรรมการ

เวชศาสตร์ครอบครัวและบริการด้านปฐมภูมิ

บทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) ทำหน้าที่หน่วยเลขานุการและงานธุรการให้คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน
- 2) ประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมจัดทำธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน
- 3) รวบรวมความคิดเห็นของประชาชนและคณะทำงาน กลั่นกรอง สังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อเสนอแนะจัดทำร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอ

3. คณะอนุกรรมการจัดทำธรรมนูญและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพระดับ
ตำบล ตามคำสั่ง อำเภอเมืองปาน ที่ 008/2558 ลงนามโดยนายอำเภอ
เมืองปาน เดือน มกราคม พ.ศ. 2557 มีทั้งหมด 5 ตำบล ดังนี้

3.1 คณะอนุกรรมการจัดทำธรรมนูญและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพระดับ
ตำบลเมืองปาน จำนวน 21 คน มีรายชื่อ ดังนี้

1) นายศรീทน นีวันติ นายกเทศมนตรี	ประธานกรรมการ
2) นางพงศกร ต้อนรับ กำนัน	รองประธานกรรมการ
3) พระครูวิธานสารกิจ เจ้าคณะตำบล	รองประธานกรรมการ
4) นางสมจิตร ปัญญาสิทธิ์ ประธานอาสาสมัคร สาธารณสุขตำบล	กรรมการ

5)	นางกัลยา เปียะขุนทด แพทย์ประจำตำบล	กรรมการ
6)	นางอำพร โสแดงาม ประธานอาสาสมัคร สาธารณสุขหมู่บ้าน หมู่ที่ 2	กรรมการ
7)	นางสาวมลิวรรณ เครือแก้ว ประธานอาสาสมัคร สาธารณสุขหมู่บ้าน หมู่ที่ 3	กรรมการ
8)	นางเกษสุณีย์ วิทยานันท์ ประธานสตรี หมู่ที่ 2	กรรมการ
9)	นางสาวณัฐธิญา ยานะปลุก นักพัฒนาชุมชน	กรรมการ
10)	นางจินดา หวานแหลม อาสาสมัครสาธารณสุข หมู่บ้าน หมู่ที่ 2	กรรมการ
11)	นายศรีลา สุวรรณเมือง เลขานุการนายก เทศมนตรี	กรรมการ

12) นายบุญเทียม สุรงค์รัตน์ สมาชิกสภาเทศบาล	กรรมการ
13) นายอุทัย ต้อนรับ สมาชิกสภาเทศบาล	กรรมการ
14) นางณัฐกานต์ บำเพ็ญวโรดม สมาชิกสภาเทศบาล	กรรมการ
15) นางฟองคำ ลาภมาก ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1	กรรมการ
16) นายอนุพงษ์ ใจศรีแก้ว ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5	กรรมการ
17) นายสีมา หวานดี ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7	กรรมการ
18) นายทวีทรัพย์ ยอดดี ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8	กรรมการ
19) พจ.อ.นเรศ คำวงศ์ เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	กรรมการและเลขานุการ
20) นางสาวเยาวเรศ เครือเพลา เจ้าพนักงาน	กรรมการและ

21) นางสาวจินดารัตน์ แมะบ้าน นักวิชาการ สาธารณสุข	ผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
3.2 คณะอนุกรรมการจัดทำธรรมนูญและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพระดับ ตำบลบ้านขอ จำนวน 16 คน มีรายชื่อ ดังนี้	
1) นายอาจ ธนันทตรีศักดิ์ นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านขอ	ประธานกรรมการ
2) นายจ๋านง จำรัสศรี กำนัน	รองประธานกรรมการ
3) ผู้อำนวยการสมเกียรติ สิงห์กุล ประธาน การศึกษาตำบล	กรรมการ

- 4) นายประเสริฐ ฝั่งอารมณั์ ประธานผู้สูงอายุตำบล กรรมการ
- 5) นางมอญ เเดินไว ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบล กรรมการ
- 6) นายสงวน ทองสี ประธานประชาคมตำบล กรรมการ
- 7) นายกันตพงษ์ สวยงาม รองนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล กรรมการ
- 8) นายภูติศ ประกอบการ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการ
- 9) นายเชาวฤทธิ์ กลิ่นชิต ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการ
- 10) นายสงบ แวทไทสง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 12 กรรมการ
- 11) นายสมรส กำลั้งแก่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 กรรมการ

12) นายศุภมิตร โกวงค์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านแม่กองปิน	กรรมการ
13) นางผกามาศ โกวงค์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านป่าเหว	กรรมการ
14) นายอริวัฒน์ กฤษวัฒนานนท์ หัวหน้าส่วน การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	กรรมการ
15) นายวุฒิไกร โชคดี สมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบล	กรรมการ

16) นายพงษ์เดช เนตรวิศุทธิ์ หัวหน้าส่วน กรรมการและ
สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วน เลขานุการ
ตำบล

3.3 คณะอนุกรรมการจัดทำธรรมนูญและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพระดับ
ตำบลทุ่งกว่าว จำนวน 15 คน มีรายชื่อ ดังนี้

- 1) นายนवल จะงาม นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการ
- 2) พระครูพิพัฒน์วิริยะกุล เจ้าคณะตำบล รองประธานกรรมการ
- 3) นายสุคำ สมนึก รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รองประธานกรรมการ
- 4) นายอภิรักษ์ ลับแล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 กรรมการ
- 5) นายบุญชาติ รักเหล่า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 กรรมการ

- 13) นายวสันต์ จันทร์ศักดิ์ ผู้อำนวยการ กรรมการ
 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
 ตำบล บ้านป่าเวียง
- 14) นายพิเชษฐ์ จรรย์งามวงศ์ หัวหน้าส่วนสาธารณสุข กรรมการ
 และสิ่งแวดล้อม
- 15) นางสาวรุ่ง การเก่ง นักพัฒนาชุมชน กรรมการและเลขานุการ

3.4 คณะอนุกรรมการจัดทำธรรมนูญและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพระดับ
 ตำบลแจ้ซ้อน จำนวน 15 คน มีรายชื่อ ดังนี้

- 1) นายถนอม สุจริต นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการ
- 2) นายสอง ต๊ะเวที กำนัน รองประธานกรรมการ

3)	พระปลัดระฆาณนทีสปน.โน เจ้าคณะตำบล	รองประธานกรรมการ
4)	นายธนภฤต ของเดิม รองปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบล	กรรมการ
5)	นายสมัคร ชันคำนันต์ตะ นักพัฒนาชุมชน	กรรมการ
6)	นางสาวบุญทิวา อู่สำเญี่ยว เจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ
7)	นางสะอาด ขาวสะอาด สมาชิกสภาองค์กรชุมชน ตำบล	กรรมการ
8)	นายเพียงฟ้า สุทธิพรณิวัฒน์ สมาชิกสภาองค์กร ชุมชนตำบล	กรรมการ
9)	นายวิศิษฐ์ เตวิชัย ประธานผู้สูงอายุตำบล	กรรมการ
10)	นางเกสร การเพียร ประธานชมรมอาสาสมัคร	กรรมการ

สาธารณสุขตำบล

11)	นางเดือนเพ็ญ ปิมเกษม ประธานอาสาสมัคร สาธารณสุขหมู่บ้าน หมู่ที่ 4	กรรมการ
12)	นางชนาภา ดุงาม ผู้อำนวยการผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านแจ้ซ้อ เหนือ	กรรมการ
13)	นางสาวณัฏฐวดี กำลั้งกล้า ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านแม่แจ่ม	กรรมการ
14)	นางดวงแข อิมปัญญา พยาบาลวิชาชีพ	กรรมการ

15) นางสาวชญาพรรณ สวัสดิ์ธนาภิตติ หัวหน้าสำนัก กรรมการและ
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการ

3.5 คณะอนุกรรมการจัดทำธรรมนูญและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพระดับ
ตำบลหัวเมือง จำนวน 17 คน มีรายชื่อ ดังนี้

- 1) นายทรงชัย ไม้รัง นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการ
- 2) นายสีลัย แก้วทุ่น รองนายกององค์การบริหารส่วน
ตำบล กรรมการ
- 3) นายฐาปนพงษ์ จำชาติ ประธานสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล กรรมการ
- 4) นางณัฐชญา สิงห์คำสิริกุล รองประธานสภาองค์การ กรรมการ

บริหารส่วนตำบล

5)	นางสง จำกั๊ด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5	กรรมการ
6)	นายนัทธันรงค์ กั้นทะแสน รักษาการแทน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกล้วย	กรรมการ
7)	นางทัศนีย์ กองสิน รักษาการแทนผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านขาม	กรรมการ
8)	นางสาวจรรพภัคตร์ คันธา ผู้อำนวยการผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านขาม	กรรมการ
9)	นางสาววิรัชยุพา ดินสอ ผู้อำนวยการผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านต้นงุ่น	กรรมการ
10)	นางสาวสาวิตรี โสภะ นักวิชาการสาธารณสุข	กรรมการ

11)	นายมนตรี สุวรรณวลัย ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่อนามัย	กรรมการ
12)	นายสวัสดิ์ เจือจาร พนักงานสุภาพชุมชน	กรรมการ
13)	นายเนตร กองสิน ประธานเครือข่ายผู้สูงอายุตำบล	กรรมการ
14)	นางปราณี ท่าคร่อง อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน บ้านขาม	กรรมการ
15)	นางรัตนากร ไม้รัง อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านต้นจันทน์	กรรมการ
16)	ว่าที่ร้อยตรีภูเกียรติ วงศ์ฝึก ปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบล	กรรมการและ เลขานุการ
17)	นางดรุณี ทนัชนไชยชมภู เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

บทบาท หน้าที่ ดังนี้

- 1) ศึกษาแนวทางการจัดทำธรรมนูญสุขภาพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 2) ประสานงานกับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จัดประชุมรับข้อมูลและเสนอต่อร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอ
- 3) ร่วมร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอ โดยเสนอผลการรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอจากทุกหมู่บ้าน
- 4) นำร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอเสนอให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านรับฟังข้อคิดเห็นและรวบรวมข้อคิดเห็นปรับปรุงร่างธรรมนูญสุขภาพ
- 5) เป็นคณะทำงานขับเคลื่อนตามธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน

แผนที่อำเภอเมืองปานโดยสังเขป

พื้นที่ 5 ตำบล

56 หมู่บ้าน 9,473

ครัวเรือน ประชากร

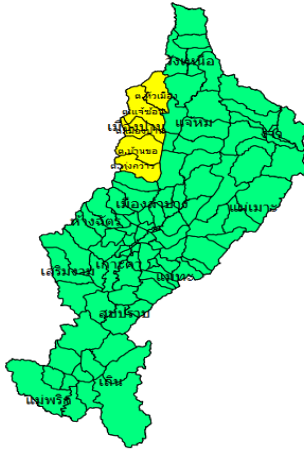
33,966 คน

ชาย 17,071 คน

หญิง 16,898 คน

ชาวเขา 2,336 คน

ร้อยละ 8.27

ดิน

สถานการณ์ของชุมชน 56 หมู่บ้าน

ขยะ

ปัญหาด้านดิน น้ำ ป่า

1. ดินเสื่อมสภาพจากการใช้สารเคมี
2. ขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภค
3. การตัดไม้ทำลายป่า 4. การทำไร่เลื่อนลอย
5. น้ำป่าไหลหลาก 6. ดินโคลนถล่ม
7. ปัญหาที่ดินทำกินไม่มีเอกสารสิทธิ์

ข้อเสนอแนะด้านดิน น้ำ ป่า

1. ให้มีระบบประปาที่มีคุณภาพ 2. ส่งเสริมการปลูกป่าทดแทน 3. จัดสร้างฝายชะลอน้ำและแหล่งกักเก็บน้ำ 4. จัดทำแนวกันไฟ 5. สนับสนุนการออกกฎหมายป่าชุมชน 6. จัดทำแนวเขตป่าจากที่ทำกินให้ชัดเจน 7. ส่งเสริมการออกเอกสารสิทธิ์ 8. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน 9. ใช้หลักรัฐศาสตร์ในการจัดการทรัพยากร 10. อนุรักษ์ในการสร้างจิตสำนึก

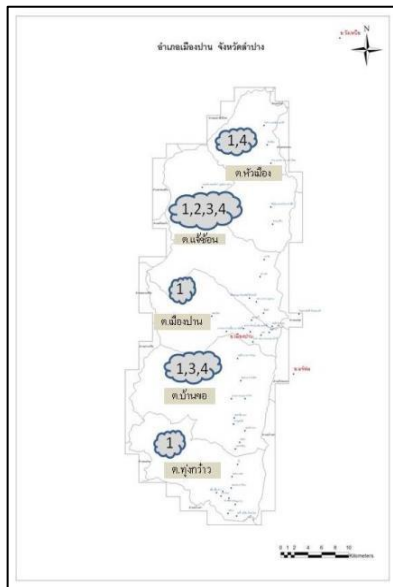
ปัญหาด้านขยะ

1. ไม่แยกขยะ 2. คุณภาพ ปริมาณยังไม่พอ 3. สถานที่กำจัดขยะ 4. การจัดเก็บขยะ 5. การจัดการสิ่งแวดล้อมร้านซื้อของเก่าที่อยู่ในชุมชน

ข้อเสนอแนะด้านขยะ

1. อบรมให้ความรู้ 2. การจัดหาภาชนะรองรับขยะ 3. จัดให้มีเตาเผาขยะที่ไม่สร้างมลภาวะ 4. จัดตั้งกองทุนขยะ 5. การจัดหาพื้นที่กำจัดขยะที่เหมาะสม 6. อนุรักษ์การลดและการแยกขยะ 7. ให้มีหน่วยงานติดตามตรวจสอบ กำกับดูแล

หมอกควัน

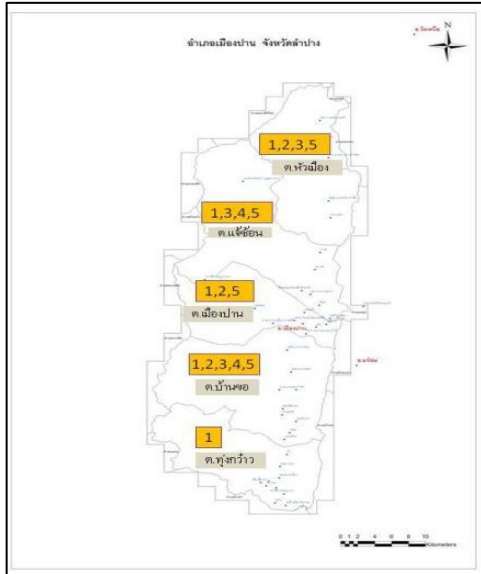
ปัญหาด้านหมอกควัน

1. การเผาวัชพืช ตอฟาง 2. การประสานงานกับจนท. ไฟป่า ล่าช้า 3. ขาดงบประมาณในการดูแลป่า 4. ปัญหาสุขภาพจากหมอกควัน

ข้อเสนอแนะด้านหมอกควัน

1. ออกกฎหมายการ ข้อบังคับระดับชุมชน
2. ส่งเสริมการทำปุ๋ยจากเศษวัชพืช
3. จัดทำแนวกันไฟ 4. ปรับปรุงระบบรับแจ้งเหตุ
5. อปท. สนับสนุนงบประมาณ 6. การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

การใช้สารเคมี

ปัญหา

1. ใช้สารเคมีในการเกษตร
2. ขาดการใช้อุปกรณ์ป้องกัน
3. การจัดการสารขยะเคมีไม่ถูกวิธี
4. เพิ่มต้นทุนและสร้างหนี้จากการใช้สารเคมี
5. ผลกระทบกับสุขภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ให้เกษตรกรตำบลให้ความรู้เรื่องสารเคมี
2. ส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์
3. มีการตรวจสอบสารเคมี
4. เกษตรตำบลควบคุมการใช้สารเคมี
5. ส่งเสริมการใช้สมุนไพร ปุ๋ยชีวภาพแทนการใช้สารเคมี
6. ส่งเสริมการปลูกพืชโดยไม่ใช้สารเคมี

เยาวชน

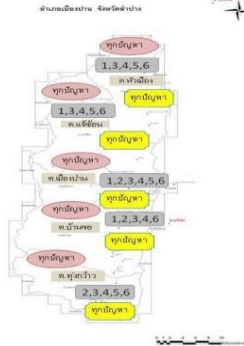
ปัญหา

1. ท้องวัยเรียน
2. มั่วสุม
3. ติดเกม
4. ขับรถเร็ว
5. ก้าวร้าว
6. ขับรถเร็ว
7. อยู่ก่อนแต่ง
8. แต่งงานอายุน้อย
9. ดื่มสุรา
10. ติดยา

ข้อเสนอแนะ

1. การดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว
2. ให้ความรู้ด้านเพศศึกษา
3. อบรมคุณธรรมและจริยธรรม
4. มีมาตรการส่งเสริมควบคุมพฤติกรรมเยาวชน

คนพิการ

ปัญหา

1. ไม่มีผู้ดูแล
2. ขาดแคลนอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการ
3. ขาดการส่งเสริมอาชีพ

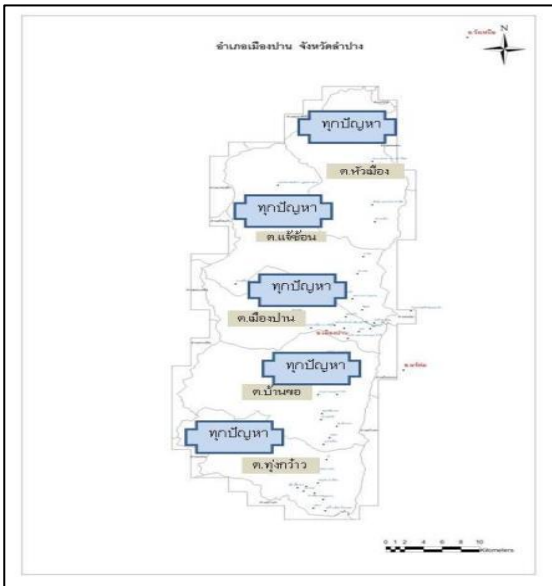
ผู้สูงอายุ

ปัญหา

1. ขาดผู้ดูแล
2. ขาดงบประมาณเยี่ยมผู้สูงอายุ
3. ผู้สูงอายุขาดรายได้
4. เจ็บป่วยเรื้อรัง
5. ไม่เข้าวัด
6. ไม่มีการรวมกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. รวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ
2. จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือ
3. จัดหางบ.สนับสนุน
4. จัดกิจกรรมพบปะเยี่ยมเยือน
5. ส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วม

การบริการสาธารณสุข

ปัญหา

1. บริการล่าช้า
2. ไม่มีรถรับ ส่งผู้ป่วย
3. การบริการรถรับ ส่งล่าช้า
4. การตรวจวินิจฉัย
5. จนท.ไม่เอาใจใส่ในการบริการ
6. บุคลากรไม่เพียงพอ
7. การพึ่งตนเองด้านสุขภาพน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

1. ให้มีรถบริการฉุกเฉินประจำพร้อมเครื่องมือ
2. ควรมีอาสาสมัครรับ ส่งผู้ป่วย
3. ให้อปท.มีบริการจัดส่งผู้ป่วย
4. ให้มี จนท.ประจำตลอดเวลา
5. ส่งเสริมให้ประชาชนดูแลพึ่งตนเองด้วยภูมิปัญญา

ยาเสพติด

ปัญหา

1. คนนอกชุมชนมาจำหน่าย
2. เยาวชนเสพยา 3. ซื้อขายง่าย
4. ขาดการเอาใจใส่จากครอบครัว
5. ชุมชนขาดความเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะ

1. จนท./ ชุมชนสร้างกลไกสอดส่องดูแล
2. มีนโยบายป้องกันอย่างต่อเนื่อง
3. ส่งเสริมอาชีพหลังการบำบัด
4. อบรมเยาวชนให้เห็นโทษ
5. อบรมผู้เสพ
6. ใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

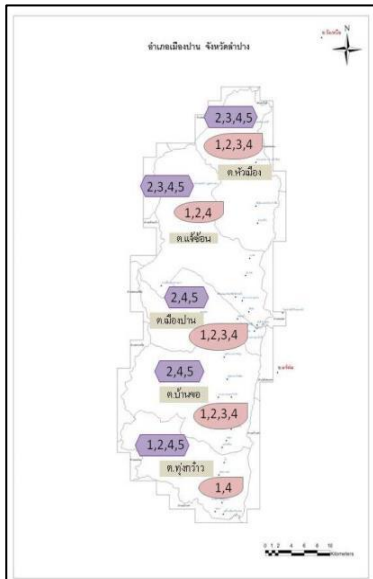
การพนัน

ปัญหา

1. ปัญหาครอบครัว 2. ปัญหาลักขโมย
3. ปัญหาหนี้สิน
4. เล่นการพนันในงานศพ
5. จนท.ละเว้นการควบคุม

ข้อเสนอแนะ

1. กำหนดกฎ กติกาในชุมชน
2. เข้มงวดการบังคับใช้กฎหมาย
3. ออกมาตรการควบคุมการพนันออนไลน์

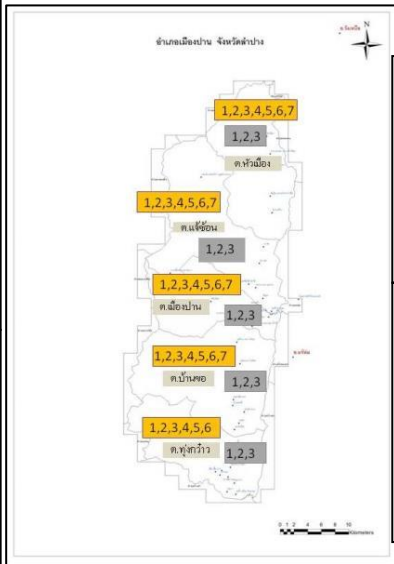
สุรา

ปัญหา

1. ในชุมชนดื่มสุรามาก
2. ร้านค้าในชุมชนจำหน่ายสุราให้แก่เด็กและเยาวชน
3. อุบัติเหตุจากการดื่มสุรา
4. การทะเลาะวิวาท 5. หาซื้อง่าย
6. มีสารปนเปื้อนในสุราเสรี
7. ในชุมชนมีโรงผลิตสุรา

ข้อเสนอแนะ

1. งานบุญปลอดเหล้า
2. ควบคุมร้านจำหน่ายสุรา
3. ให้มีศูนย์รับแจ้งการกระทำผิด
4. กำหนดกติกาหมู่บ้าน
5. ให้ความรู้โทษของสุรา

บุหรี่

ปัญหา

1. สูบในที่ชุมชน
2. จำหน่ายให้เด็กและเยาวชน
3. ค่านิยมการสูบบุหรี่ในเด็กอายุน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

1. รมรงค์ห้ามสูบบุหรี่ในที่ราชการและที่สาธารณะ
2. อบรมสร้าง ความตระหนัก
3. สร้างแบบอย่างที่ดี
4. ชุมชนออกมาตราการบังคับใช้กฎหมาย

กระบวนการจัดทำธรรมนูญ สุขภาพอำเภอเมืองปาน

กระบวนการจัดทำธรรมนูญสุขภาพ อำเภอเมืองปาน

1. การรับฟังปัญหาและข้อเสนอต่อร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปานจากทุกหมู่บ้าน 56 หมู่บ้าน เพื่อจัดเตรียมกำหนดกรอบร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปานโดยคณะกรรมการจัดทำและขับเคลื่อนอำเภอและอนุกรรมการ ระดับตำบล ช่วงวันที่ 8 มกราคม ถึง 16 มกราคม 2558 มีผู้ลงทะเบียนจำนวน 3,444 คน ได้ปัญหาและข้อเสนอเพื่อบรรจุเข้ากรอบร่างธรรมนูญสุขภาพ

2. จัดทำกรอบเนื้อหา ประชุมคณะกรรมการจัดทำและขับเคลื่อนอำเภอและอนุกรรมการตำบลรวบรวมข้อมูลปัญหาและ

ข้อเสนอทุกหมู่บ้านรวมเป็นตำบลและอำเภอ
วันที่ 19 มกราคม ถึง วันที่ 25 มกราคม
2558 เพื่อจัดทำกรอบเนื้อหาของร่างที่ 1

3. จัดทำร่างที่ 1 จัดประชุมกำหนด
กรอบการร่างธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน
วันที่ 28 มกราคม 2558 มีภาคีเครือข่ายทุกภาค
ส่วนเข้าร่วมพิจารณา โดยมีท่านรัฐมนตรีสำนัก
นายกรัฐมนตรี เป็นประธานผู้เข้าร่วมประชุม
มีการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายและ
มีฉันทมติร่วมกัน เพื่อนำกรอบเนื้อหาจัดทำร่างที่
1 และ คณะกรรมการ จัดทำธรรมนูญสุขภาพ
อำเภอและอนุกรรมการจัดทำและขับเคลื่อน
ธรรมนูญระดับตำบล ทุกตำบล จำนวน 56 คน
ศึกษาดูงานการจัดทำและขับเคลื่อนธรรมนูญ
สุขภาพอำเภอสูงเม่น และการจัดการขยะ อำเภอ

สอง จังหวัดแพร่ วันที่ 19 มีนาคม 2558 ได้
แนวทางการปรับปรุงและขับเคลื่อนธรรมนูญ
สุขภาพอำเภอ

4. เวทีรับฟังข้อเสนอและรับรอร่าง
ที่ 1 จาก อนุกรรมการฯ ตำบล 5 ตำบล ช่วง
เดือน เมษายน ถึง พฤษภาคม 2558 ซึ่ง
มีข้อเสนอปรับแก้ไขในทุกข้อของแต่ละหมวด
และทั้ง 5 ตำบล มีมติรับรอร่างที่ 1

5. จัดทำร่างที่ 2 จากข้อเสนอของอนุ
กรรมการฯ ตำบล 5 ตำบล ปรับเป็นร่างที่ 2

6. เวทีรับฟังข้อเสนอและรับรอร่าง
ที่ 2 จาก 56 หมู่บ้าน และนักเรียนมัธยม ครู
ใน 6 โรงเรียน ช่วงเดือน มิถุนายน ถึง กรกฎาคม
2558 มีข้อเสนอปรับแก้จากนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาและครู ใน 6 โรงเรียน เกือบทุกข้อ

ในทุกหมวด แต่ข้อเสนอปรับแก้ไขจาก 56 หมู่บ้าน มีไม่มากนัก และทั้งสองกลุ่มมีมติรับรองร่างที่ 2

7. จัดทำร่างที่ 3 จากข้อเสนอของ 56 หมู่บ้าน นักเรียนชั้นมัธยมและครู 6 โรงเรียน

8. เวทีรับฟังข้อเสนอและรับรองร่างที่ 3 จากคณะกรรมการระดับอำเภอและอนุฯ ตำบล วันที่ 6 สิงหาคม 2558 ณ โรงเรียนเมืองปาน โดยมีตัวแทนนายอำเภอเมืองปานเป็นประธานการพิจารณา ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยคณะกรรมการจัดทำและขับเคลื่อนสุขภาพอำเภอ อนุกรรมการฯ ตำบล และทีมวิชาการจากเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดลำปาง มีข้อเสนอปรับแก้อย่างละเอียดในทุกข้อ ทุกหมวด โดยเฉพาะการใช้ภาษาเขียนที่เหมาะสม

และสอดคล้องกับธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพ
แห่งชาติ พ.ศ.2552 ผู้เข้าร่วมประชุมมีมติรับรอง
ร่างที่ 3

9. จัดทำร่างที่ 4 ใช้ข้อเสนอแก้ไขจาก
มติการประชุมคณะกรรมการระดับอำเภอ อนุ
กรรมการฯ ตำบล และทีมวิชาการระดับจังหวัด

10. ตีตประกาศร่างที่ 4 ในชุมชน
ระยะเวลา 15 วัน เพื่อประชาสัมพันธ์และรับ
ข้อเสนอเพิ่มเติม โดยวิธีการ ส่งให้ทุกส่วน
ราชการ อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน สถานี
ตำรวจภูธร ทั้ง 2 แห่ง กำนันทุกตำบล
ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน เพื่อชี้แจงและรับฟัง
ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากประชาชนก่อน
ประกาศใช้ ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2558 ถึง

วันที่ 31 สิงหาคม 2558 รวมระยะเวลา 16 วัน
ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีความคิดเห็นเพิ่มเติมและ
ไม่แก้ไข

11. เวทีประกาศใช้ วันที่ 19 กันยายน
พ.ศ. 2558 ก่อนวันจัดเวทีได้ประชุมเตรียมการ
ประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน ใน
วันที่ 31 สิงหาคม 2558 รวบรวมความคิดเห็น
เพิ่มเติมและกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ
ธรรมนูญสุขภาพอำเภอรายชื่อ เพื่อเตรียมการลง
นามบันทึกข้อตกลง ผู้เข้าประชุม ประกอบด้วย
หัวหน้าส่วนราชการ ตัวแทนส่วนราชการต่าง ๆ
กำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พระสงฆ์ และ
คณะจัดทำและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพอำเภอ
และตำบล โดยมีตัวแทนท่านนายอำเภอ

เมืองปาน เป็นประธานการประชุม นอกจากนี้ได้
ประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำและขับเคลื่อน
ธรรมนูญสุขภาพระดับตำบลทุกตำบล ระหว่าง
วันที่ 7 กันยายน 2558 ถึง 9 กันยายน 2558
เพื่อเตรียมการประกาศใช้ธรรมนูญ ในวันจัดงาน
ลงนามประกาศใช้โดย กำหนด 5 ตำบล นายก
เทศมนตรีตำบลเมืองปาน นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล 4 ตำบล เจ้าคณะอำเภอเมืองปาน
ประธานองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง และ
พยานลงนามประกาศใช้ ได้แก่ นายสุวพันธ์
ตันยูวรรณะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายก
รัฐมนตรี พระราชจินดานายก เจ้าคณะจังหวัด
ลำปาง นายธานินทร์ สุภาแสง ผู้ว่าราชการ
จังหวัดลำปาง นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ
เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

นายแพทย์วีรวัฒน์ พันธุ์ครุฑ รองเลขาธิการ
สำนักงานหลักประกันสุขภาพ นายแพทย์ศิริชัย
ภัทรนุธาพร นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำปาง
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิงสยมพร
ศิรินาวิน ประธานคณะกรรมการเครือข่ายสมัชชา
สุขภาพจังหวัดลำปาง และนางปิติพร จันทรทัต
ถน อัยยิกา รองเลขาธิการ คณะกรรมการสุขภาพ
แห่งชาติ

12. ขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพอำเภอ
เมืองปาน ดำเนินงานโดย คณะกรรมการจัดทำ
ธรรมนูญสุขภาพอำเภอเมืองปาน และคณะอนุ
กรรมการจัดทำธรรมนูญและขับเคลื่อนธรรมนูญ
สุขภาพระดับตำบล 5 ตำบล